

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ХЕРСОНЩИНИ | 26-28 КВІТНЯ 2023

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
ФЕДЕРАЦІЯ РОБОТОДАВЦІВ УКРАЇНИ
DOKUZ EYLÜL UNIVERSITY, IZMIR, TURKEY
JAGIELLONIAN UNIVERSITY, KRAKOW, POLAND
HAMBURG UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES, HAMBURG, GERMANY

ТОМ

2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
ФЕДЕРАЦІЯ РОБОТОДАВЦІВ УКРАЇНИ
DOKUZ EYLÜL UNIVERSITY (IZMIR, TURKEY)
JAGIELLONIAN UNIVERSITY (KRAKOW, POLAND)
HAMBURG UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES (HAMBURG, GERMANY)

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ХЕРСОНЩИНИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
26–28 квітня 2023 р.

У двох томах

ТОМ 2

Редакційна колегія:

- ЧЕПЕЛЮК Олена Валеріївна – в. о. ректора Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, професор.
- БЕНЬ Андрій Павлович – проректор з науково-педагогічної роботи Херсонської державної морської академії, кандидат технічних наук, професор.
- БЛИК Анна Анатоліївна – доцент кафедри дизайну Херсонського національного технічного університету, кандидат мистецтвознавства, доцент.
- ВАЛЬТЕР Леаль – керівник дослідницького та трансфертного центру «Стійкий розвиток та управління кліматичними змінами» в Гамбурзькому університеті прикладних наук (BSc, PhD, DSc, DL, DPhil, DLitt), професор кафедри охорони здоров'я, м. Гамбург, Німеччина.
- ГАНУЩАК-ЄФІМЕНКО Людмила Михайлівна – проректор з наукової та інноваційної діяльності Київського національного університету технологій та дизайну, доктор економічних наук, професор.
- ДМИТРИЄВ Дмитро Олексійович – в. о. завідувача кафедри автоматизації, робототехніки і мехатроніки Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, доцент.
- ДУРМАН Микола Олександрович – професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету, доктор наук з державного управління, професор.
- ЛАВРЕНКО Сергій Олегович – проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.
- ЛОПАТОВСЬКИЙ Віктор Григорович – проректор з науково-педагогічної роботи Хмельницького національного університету, кандидат економічних наук, доцент.
- ЛУБ'ЯНИЙ Павло Вікторович – завідувач кафедри транспортних систем і технічного сервісу Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент.
- НАБОКА Руслан Миколайович – в. о. завідувача кафедри менеджменту, маркетингу і туризму Херсонського національного технічного університету, кандидат економічних наук, доцент.
- ОЗТУНА Хачі Якуп – декан факультету мистецтв, професор кафедри графіки, Університет Докуз Ейльоль (Dokuz Eylul University), м. Ізмір, Туреччина.
- САЛЄБА Людмила Володимирівна – в. о. завідувача кафедри хімічних технологій, експертизи та безпеки харчової продукції Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент.
- САРІБСКОВА Юлія Георгіївна – проректор з наукової роботи Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, професор.
- ТИМЧЕНКО Надія Миколаївна – вчений секретар Херсонського національного технічного університету, кандидат економічних наук, доцент.
- ШАНДОВА Наталія Вікторівна – в. о. завідувача кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки Херсонського національного технічного університету, доктор економічних наук, професор.

Синергія науки і бізнесу у повосенному відновленні Херсонщини :
С38 матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (ХНТУ,
26–28 квітня 2023 р.) у 2-х т. ; Т. 2 / за ред. О. В. Чепелюк. – Одеса : Олді+,
2023. – 406 с.

Synergy of science and business in the post-war restoration of Kherson region : proceedings of the International scientific-practical conference (KNTU, 26–28 april 2023) in 2 vols. ; Vol. 2 / edited by O. V. Chepeliuk. – Odesa : Oldi+, 2023. – 406 p.

ISBN 978-966-289-730-2

ISBN 978-966-289-732-6 (Т. 2)

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Синергія науки і бізнесу у повосенному відновленні Херсонщини», яка проходила 26–28 квітня 2023 року в дистанційному форматі на онлайн-платформі ZOOM.

УДК 001.83+332.1(477)

<i>Володимир ШУМАКОВ, Наталія ТАНКЛЕВСЬКА</i> ПОВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ І ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНУ	258
<i>Роман ЧЕПОК</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕНЕРГОСМНОСТІ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ НА ТЕРЕНАХ ХЕРСОНЩИНИ	260
<i>Наталія АВЕРЧЕВА</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГАЛУЗІ ПТАХІВНИЦТВА ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД	267
<i>Олександр ЖУЙКОВ, Терентій ЖУЙКОВ</i> УКРАЇНА В СВІТОВОМУ "ОРГАНІЧНОМУ КЛУБІ" - "НОВЕНЬКИЙ" ЧИ ПОВНОПРАВНИЙ ГРАВЕЦЬ?	270
<i>Світлана СКОК</i> СИСТЕМА БІОЛОГІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ЯК ШЛЯХ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	273
<i>Тетяна СКІБІНА</i> ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ БІОМАСИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ БІОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	277
<i>Андрій ПАНТЕЛЕЙМОНЕНКО</i> ПРО ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ КООПЕРАТИВІВ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ХЕРСОНЩИНИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	281
<i>Олександр АВЕРЧЕВ, Марія НІКІТЕНКО, Іван ЙОСИПЕНКО</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД	283
<i>Євген ПОЛУНКІН</i> ВІДНОВЛЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ ТА ЗАСОБИ ПЕРЕРОБКИ ОРГАНІЧНИХ ВІДХОДІВ	288
<i>Володимир ШЕРСТЮК, Раїса ЗАХАРЧЕНКО, Дмитро ЧОРНИЙ</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ХЕРСОНЩИНИ	291
<i>Ігор ЧЕРНИШОВ</i> РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА СУБСТРАТУ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ ГЛИВИ В ПРИСАДИБНИХ ТА НЕВЕЛИКИХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ	294

УДК 334.72:[338.43:636.5]

Наталія АВЕРЧЕВА*к.е.н., доцент, доцент кафедри
загальноекономічної підготовки,**Херсонський державний аграрно-економічний університет*

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГАЛУЗІ ПТАХІВНИЦТВА ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

На сучасному етапі у післявоєнній відбудові деокупованих регіонів важливе місце займає вирішення продовольчої проблеми і відновлення виробництва основних продуктів харчування населення. Галузь птахівництва за весь період реформування економіки довела свою життєздатність і можливість швидкого відновлення виробництва на високотехнологічній основі. Птахівничі підприємства забезпечили виробництво якісної і доступної за ціною продукції на внутрішньому ринку і налагодили логістику експорту яєць і м'яса птиці.

Частка м'яса птиці у загальному виробництві в Україні у 2021 р. становила 26,3 %, в експорті – 91,6 %, у фонді споживання – 47,2 %. Із 53 кг м'яса, які споживав кожний українець, 25 кг було м'ясо птиці. Рівень споживання яєць в країні у 2021 р. відповідав раціональній нормі споживання і становив 272 штук на одну особу в рік. Експорт харчових яєць у 2018-2020 рр. сягав 190 тис. т [1]. Отже, галузь має важливе значення в забезпеченні населення незамінними продуктами харчування і її роль у післявоєнній відбудові країни незаперечна.

Щодо Херсонської області, то у 2021 р. в регіоні було вироблено 9,9 тис. т м'яса птиці або 0,5 % до загального виробництва в країні та 657,7 млн штук яєць, що становило 4,7 %. У 2019-2020 рр. обсяги виробництва яєць в області перевищували 800 млн штук і 5 % загальноєвропейського обсягу.

Великих підприємств м'ясного напрямку птахівництва в області не було, проте яєчний напрям галузі представляло найбільше в Європі підприємство потужністю до 5 млн голів ПАТ "Чорнобаївське", яке входило до агрохолдингу "Укрлендфармінг". Під час окупації підприємство втратило можливість продовжувати діяльність через відключення енергопостачання і порушення логістичних зв'язків, що привело до масової загибелі птиці і значних фінансових втрат. Щоб відновити діяльність такого потужного птахівничого комплексу необхідні значні інвестиційні ресурси, державна підтримка і допомога міжнародних проєктів [2].

В той час як інший напрям птахівництва, який розвивається на основі малих форм підприємницької діяльності, здатний швидко відновити діяльність, без надлишкових витрат і значних фінансових, трудових і матеріальних ресурсів. Розвиток інших видів м'ясного напрямку птахівництва, зокрема, качківництва, гусівництва, індиківництва, повинен стати прерогативою малого і середнього бізнесу при відбудові економіки області. Зокрема, набувають актуальності напрями органічного виробництва продукції, що може бути окремими сегментом ринку птахівництва і відкривати нові експортні можливості [3].

Взагалі, на регіональному рівні доцільно розробити програму розвитку тваринництва, яка забезпечить координацію зусиль малого і великого бізнесу у виконанні поставлених завдань, дозволить зосередити можливості влади, підприємницьких структур і громад над вирішенням стратегічних питань розвитку регіону, консолідувати наукові, матеріально-технічні, фінансові і трудові ресурси для реалізації амбітних планів відновлення галузі на інноваційній основі.

Для підвищення конкурентоспроможності птахівничих підприємств Херсонської області необхідно використати конкурентні переваги і внутрішній потенціал регіону, наявні ресурси і можливості для вирішення проблеми забезпечення населення продукцією птахівництва власного виробництва, зокрема:

- можливості економії енергетичних ресурсів при створенні оптимальних технологічних умов утримання птиці на основі природнокліматичних умов Південного регіону і глобального потепління;
- використання наявних потужностей для забою, переробки, зберігання м'яса на основі міжгосподарської кооперації, залучення державної підтримки та міжнародних проєктів;
- створення системи постачання і власного виробництва кормових ресурсів для птахівництва, чому сприятиме зерно-технічний напрям рослинництва області, наявність значних запасів зерна у господарствах і низька ціна на зерно на внутрішньому ринку;
- забезпечення галузі кваліфікованими фахівцями і працівниками, що дозволить частково вирішити соціальні проблеми села за рахунок залучення вільних трудових ресурсів і повернення переселенців.

Конкурентоспроможність господарств значною мірою забезпечує спеціалізація птахівництва, поглиблення її рівня з урахуванням обсягів виробництва для задоволення потреб області, регіону, країни. Це спонукає до перегляду питання спеціалізації птахівництва на рівні окремих районів і господарств, визначення базових з них, в яких буде сконцентровано основне виробництво

товарної продукції на промисловій основі. Критеріями визначення таких господарств є розташування, матеріально-технічна база, можливості технічного переоснащення виробництва, забезпеченість робочою силою і кваліфікованими кадрами, віддаленість ринків збуту і постачання ресурсів. На даному етапі поглиблення внутрішньогосподарської спеціалізації птахівництва в господарствах різних виробничих напрямків також має перспективне значення в розвитку птахівництва Херсонської області.

Для посилення конкурентоспроможності продукції птахівництва регіону необхідно здійснити комплекс наступних заходів:

- розробити програму перспективного розвитку галузі птахівництва в Херсонській області із врахуванням конкурентних переваг;
- відновити роботу великих спеціалізованих підприємств і комплексів промислового птахівництва;
- забезпечити розвиток малого і середнього бізнесу у виробництві різних видів м'яса птиці і яєць;
- поглибити інтеграційні процеси з переробними, торгівельними, сервісним організаціями, забезпечити взаємовигідні умови їх взаємодії;
- впроваджувати інноваційні технології і нові форми господарювання у птахівництві;
- на основі інтеграції науки і виробництва створити умови для стабілізації і нарощування обсягів виробництва в галузі;
- залучити у галузь інвестиційні і кредитні ресурси, засоби державної підтримки;
- забезпечити високу якість виробленої продукції, розширити асортимент з метою утримання конкурентних переваг на ринку;
- задіяти механізм кооперації, інноваційний маркетинг і менеджмент; створити сучасну інфраструктуру продовольчого ринку.

Реалізація стратегії конкурентоспроможності підприємств має враховувати динаміку ринкового попиту на національному і світовому ринках, створення конкурентного середовища в галузі; концентрацію виробництва в найбільш сприятливих природно-економічних зонах. Таким чином, розглянуті основні складові економічної ефективності і конкурентоспроможності продукції птахівництва взаємопов'язані і взаємообумовлені, успішне комплексне використання основних факторів забезпечить виробникам гідне місце на внутрішньому і зовнішньому ринках.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сільське господарство України за 2021 р.: статистичний збірник. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua. (дата звернення 05.04.2023).
2. Птахофабрика "Чорнобаївська": як російська армія провокує мор птахів на Херсонщині. URL: <https://ecopolitic.com.ua/ua/news/ptahofabrika-chornobaivska-yak-rosijska-armiya-provokuie-mor-ptahiv-na-hersonshhini/> (дата звернення 02.04.2023).
3. Аверчева, Н.О. Забезпечення стійкого розвитку птахівництва на основі малих форм підприємництва. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2022. № 14. С. 16-25. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/303/282> (дата звернення 03.04.2023).

УДК 631.8

Олександр ЖУЙКОВ

д.с.-г.н., професор,

професор кафедри рослинництва та агроінженерії

Терентій ЖУЙКОВ

здобувач вищої освіти бакалаврського рівня,

Херсонський державний аграрно-економічний університет

УКРАЇНА В СВІТОВОМУ "ОРГАНІЧНОМУ КЛУБІ" - "НОВЕНЬКИЙ" ЧИ ПОВНОПРАВНИЙ ГРАВЕЦЬ?

2021 рік вважається роком "розквіту" вітчизняного органічного руху в державі і почався він з тренінгу з розвитку потенціалу для представників Держпродспоживслужби з залученням міжнародних експертів Центрального інституту нагляду та випробувань в сільському господарстві (ÚKZÚZ) Чеської Республіки, в рамках якого протягом лютого-березня 2021 р. відбулися 3 семінари щодо державного нагляду в органічному секторі Чеської Республіки (організатори: швейцарсько-українська програма "Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України" (QFTP), ÚKZÚZ та Держпродспоживслужба).

Регулярно та продуктивно працювала органічна робоча група при Мінекономіки за участі ключових учасників органічного сектору, експертів програм міжнародної технічної допомоги. Вже прийнято усі підзаконні акти, що є ключовим кроком для повноцінного